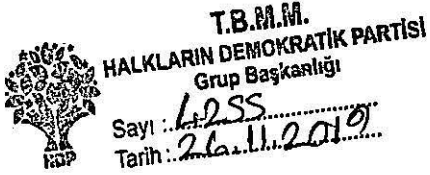

0000572298

Sayı : 4255
Tarih : 26.11.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekonomik kriz ve her geçen gün artan işsizlik rakamları tüm Türkiye’de olduğu gibi bölge illerinde de ciddi ekonomik sorunlara neden olmaktadır. Bölgenin uzun yıllar temel geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığın giderek azalması, ticaret koşullarının hem var olan çatışma ortamından hem ülkenin genel ekonomik koşullarından kaynaklı sürdürülemez olması bu durumu giderek arttırmaktadır. Ekonomik eşitsizliğin yoğun olarak yaşandığı bölge illerinde işsizlik, istihdam sorununun tüm boyutları ile ele alınması, esnafı, çiftçiyi, ticaret ile uğraşanları ve meslek erbaplarını zorlayan koşulların ortaya koyularak, çözülmesine dair atılacak adımların araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Semra Güzel

Diyarbakır Milletvekili

0000572298

GEREKÇE

TÜİK'in 2019 Ekim ayı verilerine göre Türkiye genelinde 15 yaş ve üzeri işsiz sayısı 2019 yılı Temmuz dönemi içerisinde geçen senenin aynı dönemine göre 1 milyon 65 bin kişi arttı ve 4 milyon 596 bin kişiye yükseldi. İşsizlik oranının ise yüzde 3.1 oranında artışla yüzde 16.5 civarı olduğu tahmin edilmektedir. Genç işsizlik oranı yüzde 7.2 artarak yüzde 27.1'e yükselirken, 15-64 yaş grubunda bu oran yüzde 3.2 artarak yüzde 14.2 oldu. İstihdam ise 748 bin kişi azalarak 28 milyon 517 bin kişi oldu. Yüzde 1.8 oranında azalma ile yüzde 46.4'e geriledi.

Bölge illerinde işsizlik ve istihdam sorunu yakıcı bir şekilde devam etmektedir. 2018 yılında işsizliğin en yüksek olduğu bölge Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt bölgesidir. Bu bölgedeki işsizlik oranı % 25,0'dır. Van, Muş, Bitlis ve Hakkari bölgesindeki işsizlik oranı 2017 yılında % 12,8'den 2018 yılında % 21,5'e çıkarak Türkiye'nin en yüksek işsizliğin yaşandığı ikinci bölge olmuştur. 2018 yılında Türkiye'de işsizliğin en yüksek olduğu üçüncü bölge % 18,6 ile Şanlıurfa ve Diyarbakır bölgesidir.

TÜİK verilerine göre 2018 yılı sonu itibari ile nüfusu 1.732.396 olan Diyarbakır'da istihdam edilen kişi sayısı Şanlıurfa istihdam rakamı ile beraber toplamda 900 bindir. Bu nüfusun %36.1'i tarımda, %17.4'ü sanayide, %46.5'i hizmet sektöründe çalışmaktadır.

İstihdam dağılımında ise kadın istihdamı oldukça düşüktür. İstihdam edilen nüfusun 657 bini erkek iken 243 bini kadındır.

2015 sonrası çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnameler ve belediyelere atanan kayyumlar sonrası kamu ve belediyelerde çalışan yaklaşık 15.000 Kürt işçi ve memurun işinden atılması bölgede ciddi bir istihdam ve işsizlik sorunu ortaya çıkarmaktadır.

Bölge illerinden Diyarbakır'da işsizlik yakıcı bir sorun olarak devam ederken özel kuruluşların ve kamu idarelerinin verdiği bazı kararlar da Diyarbakır halkının üretime katılmasının önünde engeller oluşturmaya devam etmektedir. Bu uygulamalardan biri DEDAŞ'ın borçları olduğu gerekçesiyle Kırsal Kalkınma Ajansı'ndan fon alan 150 Diyarbakır'lı çiftçinin hibesine el koymasındır.

Diyarbakır halkını zorlayan bir diğer uygulama da Diyarbakır Vergi Dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından başlatılmıştır. SGK çok sayıdaki Diyarbakır esnafına tebligat yollayarak bir an önce borçlarını ödemeleri gerektiğini belirtmiştir. Aynı uygulamayı Diyarbakır Vergi Dairesi de başlatmış ve tebligat sonucu borçlarını ödeyemeyen esnafın tapu

ve araçlarını satılığa çıkarmıştır. Yerel seçim öncesi cezaları durdurulan esnafın l
müşkül duruma düşürülmesi ciddi mağduriyetler yaratmıştır.

Bölgede artan işsizlik oranları, çiftçinin desteklenmesi için verilen hibelere borçlar yüzünden
el konulması, esnafın kredi kullanamadığı için ödeyemediği borçlarının bir an önce
ödenmesinin istenmesi ciddi bir tepki toplamak ile beraber binlerce aileyi ve yurttaşı da mağdur
etmektedir.

Bölge'de işsizlik ve istihdam sorununa dair çözüm üretebilmek, çiftçinin ve esnafın içinde
bulunduğu borçlar yüzünden iş yapamaz hale gelmesine dair politikalar açığa çıkarmak, bölge
esnafının, çiftçisinin, üreticinin sorunlarına çözüm bulmak ve bölgede tarım ve hayvancılığı
yeniden canlandırmak için neler yapılabileceğine dair araştırmalar yapmak amacıyla Meclis
araştırması açılmasını arz ederiz.

0000572298

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	<i>Abdullah Koç</i>
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	<i>Filiz Kerestecioğlu</i>
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	<i>Necdet İpekyüz</i>
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	<i>Ayşe Acar Başaran</i>
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	<i>İmam Taşçier</i>
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	<i>Garo Paylan</i>
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>Mahmut Toğrul</i>
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>Murat Çepni</i>
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>Ebrü Günay</i>
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	<i>Meral Daniş Beştaş</i>
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	<i>Ayşe Sürücü</i>
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>Habip Eksik</i>
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	<i>Hüseyin Kaçmaz</i>
14	AHMET ŞİK	İSTANBUL	<i>Ahmet Şik</i>
15	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>Pero Dunder</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma Çelik</i>
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan Turan</i>
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şevin Çoşkun</i>
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	<i>Mensur İşik</i>
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>